

Losgeslagen, ongebonden, onvoorwaardelijk. De verbeeldingsliteratuur van Jack Schlimazlnik

4. Conclusie, leessuggesties en verantwoording

Ik heb meer vertrouwen in losgeslagen, ongebonden, onvoorwaardelijk werken, ver buiten alle beperkingen die een professional (marktdenken, doelgroepdenken, omzet, winst, brood op de plank, deadlines, schrijven om in godsnaam te verdienen, promotiecircus, tijd kwijt met lezingen) worden opgelegd. Antwoord op de 4e open brief aan de Nederlandse SF, Fantasy en Horror scene (12 februari 2014)

Jack Schlimazlnik heeft een breed en origineel oeuvre nagelaten. Zijn verhalen dompelen de lezer onder in verhaalwerelden met een sterke sfeer, of ze zich nu afspelen in de negentiende eeuw, in een bedachte (steampunk)wereld of aan het einde van de twintigste eeuw. Voor wie moeite wil doen, valt er veel te halen aan actuele en urgente thema's. Daarnaast spreekt uit de verhalen een grote liefde voor het Nederlandse deltalandschap en de eeuwenoude strijd tegen de zee.

Taal stond in het centrum van zijn denken. Daarin legde hij zichzelf geen beperkingen op, al zocht hij wel naar inzichten om dat wat hij te zeggen had te kunnen kanaliseren. De hoeveelheid beschikbare woorden, uitdrukkingen en stijlfiguren mocht dan eindeloos zijn, er moest wel een ordentelijk verhaal met literaire kwaliteiten uit komen. Ruim tien jaar lang was hij verbeterend zoekend, met enerzijds een voelbaar plezier in alles wat zijn (taal)creativiteit in beweging bracht, en anderzijds een koppigheid in het doen van wat volgens hem het enige juiste was - en wat daarmee voor iedereen het enige juiste was. Dat talent en die houding hebben een zeer uiteenlopende verzameling verhalen opgeleverd. Vaak is het resultaat geslaagd en verwonderlijk, soms gaat het ten onder in een stroperigheid van denken en formuleren. De over het algemeen gedragen en barokke stijl is effectief, soms doorgeschooten. Schlimazlnik was hierin op alle fronten compromisloos. Voor hem was een verhaal dat succesvol was in een wedstrijd geen reden om meer van hetzelfde te gaan schrijven. Concessies aan de lezer deed hij niet. Hij was schrijver.

Hoewel de verhalenproductie de laatste anderhalf jaar van zijn leven niet groot was, is het ondenkbaar dat de behoefte om te schrijven ooit zou zijn afgenomen. Hoe Schlimazlnik zich verder had ontwikkeld is uiteraard een kwestie van gissen. Mogelijk was er langzaam meer balans gekomen in de verhouding tussen, enerzijds, de schrijver met het hoofd vol ideeën en, anderzijds, de lezer die toch in de gelegenheid gesteld moet worden om die ideeën te vertalen naar een eigen denkkader of belevingswereld. De kritische recensent en de zelfkritische schrijver hadden elkaar misschien iets kunnen leren. Maar al was de schrijver Schlimazlnik meer uit zijn eigen hoofd tevoorschijn gekomen, de goth Schlimazlnik was blijven zoeken en tegen de stroom in blijven zwemmen. De verontrustende chaotische architectuur zou nooit helemaal tot symmetrische schoonheid zijn verworden.

Ik heb geweigerd me aan te passen aan anderen, ik ben een buitenbeentje en een rebel. Ik voldoe niet aan standaarden, heb daar ook geen behoefte aan. Ik heb geen behoefte me aan te passen aan groepjes waar ik uiteindelijk toch niet bij pas. Dat zijn soms keuzes en soms is het niet anders. Maar ik kan dus wel voor een groot deel mijn eigen gang gaan en heb geen *role model* nodig om me eraan te herinneren wie ik diep van binnen ben. *Personages in een plotgedreven verhaal* (3 mei 2020)

Ik zou zeggen: concentreer je er eerst maar op dat je iets produceert. Iets zinnigs, iets origineels, iets wat buiten de gebaande paden gaat. Wees eigenzinnig, huil niet mee met de wolven. Beter: huil helemaal niet, maar schrijf een heldere tekst. *Wat maken we ons druk, "schrijvers"* (22 juli 2014)

Misschien leg ik de lat veel te hoog. Of te verticaal. Niet alleen bij mijzelf, maar ook bij anderen: er is maar een handjevol schrijvers in Nederland waarvan ik denk "Ja, dat is goed. Zó zou ik ook wel willen schrijven." *De totstandkoming van een literair meesterwerk* (3 april 2012)

Leessuggesties

Wie na het lezen van dit artikel nieuwsgierig is geworden naar de verhalen van Jack Schlimazlnik, of wie vanuit nieuwe inzichten eens iets wil herlezen, zou de volgende verhalen kunnen kiezen, alle vijf gratis online beschikbaar. Met deze leessuggestie is zeker niet gezegd dat dit Schlimazlniks beste verhalen of een dwarsdoorsnede van zijn oeuvre zijn. Maar naar mijn mening zijn ze meer dan de moeite waard en kunnen ze de start zijn van een (hernieuwde) kennismaking met Schlimazlniks oeuvre. Het advies is om ze in deze volgorde te lezen.

- *Het lied van de pijn* (2016), in *Wonderwaan 38*
- *De stoel van Rietveld* (1994), op Smashwords
- *Genius loci* (2019), op Smashwords
- *Van oude goden, de dingen die niet voorbij gaan* (2017), in *Wonderwaan 41*
- *Algorhythm 'n' blues* (2016), op Edge Zero of op Smashwords

Verantwoording

In dit artikel is bewust gekozen voor veelvuldig citeren. Samenvatten doet in alle betreffende gevallen afbreuk aan de kracht en eigenheid van Schlimazlniks denken en formuleren. Daar waar uitspraken en denkwijzen wel zijn samengevat, is niet gekozen voor voetnoten om de leesbaarheid van de tekst te vergroten. Er is wel naar gestreefd om tekstueel onderscheid te maken tussen wat uit de bronnen afkomstig is en wat de conclusies van de schrijver van dit artikel zijn. In onderstaande lijst staan de bronnen die gebruikt zijn voor dit artikel, in alfabetische volgorde, zoals deze beschikbaar waren op 21 april 2021.

De titel van dit artikel, *Losgeslagen, ongebonden, onvoorwaardelijk*, is afkomstig uit *Antwoord op de 4e open brief aan de Nederlandse SF, Fantasy en Horror scene* (12 februari 2014).

Daar waar in de tekst een jaartal achter een verhaaltitel staat betreft het (geschatte) jaar van schrijven, niet het jaar van publicatie of wedstrijddeelname.

Ten behoeve van de eenduidigheid wordt voor uitleg bij termen en namen steeds verwezen naar Wikipedia. In principe wordt verwezen naar de Nederlandse versie, tenzij die geen lemma heeft, of dit lemma een minder volledig beeld geeft dan de Engelse versie.

Bronnen

10 Albums Die Je Beïnvloed Hebben - Challenge (5 mei 2020)

A sense of wonder versus herkenbaarheid (20 oktober 2016)

Allemaal nèt niet (15 augustus 2017)

Analyses van analyses: feedback op Peter Kapteins verhaal Een aantal consequenties... (3 maart 2014)

Anders beoordelen (15 januari 2017)

Antwoord op de 4e open brief aan de Nederlandse SF, Fantasy en Horror scene (12 februari 2014)

Beknopte gids voor het reizen per stoomtrein (2014)

Beste Nederlandse genreverhalen? Dat bepaalt de lezer wel ;-) (1 november 2016)

Biografie Jack Schlimazlnik (z.d.)

Biografie Jack Schlimazlnik (2016)

Blato

Daleth

De eerste keer (12 februari 2015)

De geilewiventhrillers van de moderne, vrijgevochten schrijfsters (20 maart 2015)

De koekoeksklok en de toverlantaarn (inzending Piet Paaltjens Prijs 2011) (13 november 2011)

De moeder, de vrouw, de betovergrootmoeders en nog verder terug (21 maart 2019)

De ondergang van het denken en de versukkeling van de taal der literatuur (29 augustus 2011)

De pijnlijke weg van het psychisch herstel (16 september 2012)

De spagaat die ik maak tussen genre en literatuur verscheurt mijn ziel (23 september 2011)

De totstandkoming van een literair meesterwerk (3 april 2012)

De tragiek van Adriaan van Garde en Neerlands tovenaarsduel (3 maart 2016)

De uitslag: het organisatieverslag (30 mei 2019)

Deel 2 (13 augustus 2019)

Deus Ex Machina (2003)

Doodsaai drama (24 augustus 2019)

Dutch Courage

Een hard, maar objectief oordeel (28 juni 2016)

Een start van 2013, dromen en schrijven (6 januari 2013)

Een terugblik op 2013 en een vooruitblik naar 2014 (31 december 2013)

Ellips (15 april 2014)

En nou allemaal janken, succes gegarandeerd (3 oktober 2017)

Even aanstellen: Schlimazlnik (15 augustus 2010)

Facebook

Fantasywedstrijd: Minstens een vrouwelijke hoofdpersoon (15 november 2011)

Gangs of New York (2003)

Gedachten bij het #Selexyz-nieuws, met Toys'R'Us flashback (23 maart 2012)

Geen Baantjer zoals je mag verwachten (15 juli 2016)

Geen respect voor schrijvers: schrijver zijn is geen erebaantje (11 april 2012)

Gothic horror in een modern jasje, Schli leest Blackwell van Kevin Valgaeren (5 juni 2018)

Gothic manifest (2004)

Gothic Steampunk Phantastic (2003-2009)

Gothic Steampunk Phantastic (2007-2017)

Grenzeloos (Essay over Fantasy vs Literatuur) (8 april 2019)

Hardware en het raadsel van de verdwenen column door Jack Schlimazlnik (22 september 2018)

Hebban, recensies

Helpdesketeers ferries and the Schwebbahn (2007)

Het genre: we zijn er nog lang niet (18 december 2018)

Het stripboek als fantastische literatuur (17 november 2015)

Hoe bouw je een homo? - Over diversiteit in het genre (15 september 2016)

Hoe zal ik het beestje nu eens noemen? (4 maart 2019)

Huiveringen (2018-2019)

Ik ga jouw boek dus echt niet lezen! (20 september 2019)

In de maak: avonturenriller (nog zonder titel) (10 oktober 2017)

In de passage naar 2016 (23 december 2016)

In de schoenen van haar vader (22 juli 2019)

Inkijkje in het ontstaan van het moderne Nederland

Intrigues & Illusions (2002)

Jack Schlimazlnik (website)

Jansen, Mike en Peter Kaptein, In Memoriam Jack Schlimazlnik 1970 – 2020 Jack of all trades (26 mei 2020)

Joden met zwaarden (15 juli 2015)

Jurylid Jack Schlimazlnik stelt zich voor (22 augustus 2013)

Kwaliteit in genrelectuur (16 april 2018)

Langdradig raadsel (21 december 2019)

Le Regulateur/De Regelaar (2003)

Le réseau bombyce: Papillons de nuit (2003)

Lezen, lezen en nog eens lezen - hoe vorm je een mening? (20 december 2011)

Literaire beoordeling: spreek ik Chinees? (23 augustus 2010)

Literatuurlijst (29 november 2008)

Magisch-realistische dystopie (19 maart 2016)

Massamoord op het eiland (4 december 2017)

Me too? Enkele overwegingen (17 oktober 2017)

Mr Hyde in de supermarkt (28 januari 2018)

Nordic Noir, de duistere kant van Scandinavië (12 augustus 2018)

Onevenwichtige roman (26 juli 2016)

Ongeloofwaardige lovestory (18 december 2018)

Opkijken tegen schrijvers, als schrijver zijnde (6 mei 2012)

Ottens, Nick, Old steampunk websites (28 april 2018)

Personages in een plotgedreven verhaal (3 mei 2020)

Pixelvaag (cyberpunk gedicht) (14 april 2012)

Prijsuitreiking Fantastels 2012 (8 april 2013)

Privacy, groepsdwang en big brother; een boerkaverbod op internet? (25 maart 2012)

Professionele recensenten en de druk van social media (18 september 2014)

Pseudoniemen, anoniemen, extraniemen: mag je jezelf nog zijn? (31 juli 2011)

Punked. About punks, heroes and hidden agenda's (part 1) (2007)

Ruime mix van beste verhalen (5 oktober 2017)

Schaduwgrens - Tad Williams (10 mei 2010)

Schijn en wezen: de verwachtingen van de lezer en het manipuleren ervan (11 januari 2012)

Schli herleest Shut Down Eric L. Harry Cyberpunk ingekapseld in emoties (04 maart 2011)

Schli leest - Het Petrus Mysterie door Jeroen Windmeijer (19 maart 2020)

Schli leest De scriptionist van Paul Evanby, een steampunk roman? (3 februari 2011)

Schli leest De Trotse Sjeik - Penny Jordan (19 augustus 2010)

Schli leest Donder en bliksem iedere nacht door Brad Winning @Pure Fantasy (7 juli 2012)

Schli leest Duits Dienstmeisje (Simon Vestdijk) (17 mei 2012)

Schli leest een steampunkavontuur zonder pretenties: Gekraakt door Tom Kruijsen (8 maart 2016)

Schli leest God boven de goden door Terrence @Lauerhohn (6 juli 2012)

Schli leest Het Pauluslabyrint door Jeroen Windmeijer (11 september 2019)

Schli leest Oeroeg (16 februari 2010)

Schli leest Torticollis (Jan Siebelink) (24 juli 2011)

Schli leest Vurt (16 juli 2010)

Schli leest Zone (thriller van Jack Lance, 2012) (28 februari 2012)

Schli leest... Atlantis, het verdoemde eiland door Martijn Icks (2 april 2015)

Schli leest... De negen cirkels door Terence Lauerhohn (28 oktober 2014)

Schli leest... De verrekijker van Kees van Kooten; een boek dat iedere genreschrijver moet lezen (26 maart 2013)

Schli leest... De Zwarte Troon door Peter Schaap (16 december 2014)

Schli leest... Een wereld vol gedachtenlezers, door Maurits van Rees (11 februari 2015)

Schli leest... Eifel-Kreuz door Jacques Berndorf (27 januari 2019)

Schli leest... Evenbeeld van Patrick Brannigan (20 oktober 2014)

Schli leest... Ik zal je vinden door Stiny Huizing (27 oktober 2014)

Schli leest... Invocatie door Jürgen Snoeren (01 november 2016)

Schli leest... Passagier 23 van Sebastian Fitzek (30 juli 2017)

Schli leest... Zwarte Piet - De verborgen godsdienst van de Nederlanden, door Dirk Bontes (23 maart 2018)

Schoonheid (Beauty) 12.004: new #steampunk comic by Francois Schuiten (30 mei 2012)

Schrijfwedstrijden: De winnaar is een loser (7 april 2015)

Schrijfwedstrijdperikelen (10 april 2018)

Sciencefiction, toekomst, steampunk, dystopie... waar hebben we het over? (19 februari 2017)

Scriptorium (2008-2020)

Sleepy Hollow by Tim Burton, 1999 (2003)

Slordig, saai en niet spannend' (23 december 2018)

Steampunk, way back ago when steam was still hot (06 januari 2019)

Te lang uitgesponnen soap (11 augustus 2019)

Teleurstellend einde (3 april 2017)

Tenpages concept (21 februari 2010)

Terugblik 2011: Himmelhoch jauchzend, zu Tode betrubt; vooruitblik 2012 (20 december 2011)

The curse of language in addressing the world (@alexgajic) (14 mei 2012)

The Great Race by Blake Edwards, 1965 (2003)

The League of Extraordinary Gentlemen or LXG (2003) (2003)

The making of... De held van Hunzelo, met dank aan @Geekstijl en @MarcelvanDriel (2 juni 2013)

To Carolyn Emerick and all others who want to disrupt European culture (28 augustus 2017)

Toekomstdenken – Jack Schlimazlnik (26 maart 2018)

Town planning: the city as a smooth running machine and how to apply for steampunk settings (2003)

Trek Sagae 2016, een terugblik (23 mei 2017)

Twitter

Verklaar het woord (2009) (18 november 2009)

Vragen, vragen, vragen... over boeken! (26 augustus 2019)

Vreemde eend in de bijt (20 februari 2016)

Waar de herfstwind waait (3 december 2008)

Waarom ik jou recensies helemaal niks vind! (30 april 2020)

Waarom ik niet -of zelden- in het Engels schrijf en nauwelijks nog "Engels" lees (12 februari 2017)

"Waarom uitgevers volslagen idioten zijn" (21 oktober 2010)

Wat maken we ons druk, "schrijvers" (22 juli 2014)

Weltenbastler

Wie kan de uitgever vinden op de grote hoop? (21 juni 2012)

Wonderwaan 35 (3 november 2015)

Yaghis (2003)

YEAAAAHH!!! happy!!! Gaten in de lucht!!!! (9 augustus 2016)

Verhalen

De volgende verhalen zijn bij het schrijven van dit artikel betrokken. Daar waar geen nadere informatie is gegeven kan het verhaal worden gevonden op Smashwords en/of op www.bol.com.

Algorhythm 'n' Blues

Beauty in blik, in Horrorwinter

Bijtende kou, in Horrorwinter

Blato (verhalen)

Daleth (verhalen)

Dansend door de nacht, op Sweek

De dooie dood, in Horrorwinter

De Griekse kust, in Kust

De halszaak

De hartstocht, in Horrorwinter

De held van Hunzelo, in In de schaduw van het Keezending (Beckevert at Smashwords, 2012)

De knipoog van de meermin, in Wonderwaan 35 en op Edge Zero

De langzame gang van de angst, in Horrorwinter

De rommelmarkt van Loowoude

De snertwedstrijd, in Horrorwinter

De spoken van de Schemeringpas

De stoel van Rietveld

De verborgen prinses, in Kust

De verkeerde wissel, in Horrorwinter

De wet van koek en zopie, in Horrorwinter

De windjutters onder het grote gat van de Hemel, op Sweek

De Witte Dood, of: Het laatste taboe, in Horrorwinter

Demiurg, op Hebban

Diva in nood

Doodsengel, in Kust

Dromen aan de Pekelzee

Een bug in het systeem

Een maagd in de storm

Een schat van een draak

Een van ons, in Horrorwinter

'En route' - De wolven van de wegen, in Horrorwinter

Epische profetie

Familiejuwelen uit de oude doos, in Kust

Geen dweilpauze, in Horrorwinter

Gekwetter

Genius Loci

Het einde gaat aan de eeuwigheid vooraf, in Eindtijden in de polder (Edge Zero, 2020)

Het gele zweem van een sleets weleer, in Wonderwaan 47

Het gelukkige land, op Edge Zero

Het lied van de pijn, in Wonderwaan 38 en op Smashwords

Het monster onder het bed

Het uur van onze dood, in Horrorwinter

Het waterparadijs

Het zilver van Niilantis

Hier en daar een bui

Hoor, de wind..., in Horrorwinter

Horrorwinter: huiveringwekkende verhalen voor bij het haardvuur

Kinderschuld

Koekoeksklok en toverlantaarn

Kruipend duister

Kust. Verhalen

Lieve Got,

Maan in Klimmende Beher

Onheuglijke winter, in Horrorwinter

Op ons kunt u bouwen

Oudenrijn, in Horrorwinter

Over een nacht ijs, in Horrorwinter

Picasso heeft de late dienst

Poule des Doods

Resultaten uit het verleden

Return to sender, op Leuvenhook (versie 2003) en Smashwords (versie 2013)

Sinterklaasavond, in Horrorwinter

Spiegeltje, spiegeltje...

Stille wateren, in *Nordic Noir* (LetterRijn, 2016)

Stoommeisjes, in *Pure Fantasy 18+* (Pure Fantasy, 2010)

Teless Du - De Zwarte Harp, in *Echte liefde en andere fantastische verhalen* (Verschijnsel, 2010) en op Smashwords

Tijd en ruimte, in *Ganymedes 16* (Stichting Fantastische Vertellingen, 2016)

Twee bolletjes, in *Kust*

Uitzicht op de Flethe

Van oude goden, de dingen die niet voorbij gaan, in *Wonderwaan 41*

Vergetelheid

Waar wij steden doen verrijzen op de bodem van de zee, in *Lovecraft in de polder* (Edge Zero, 2018)

Zaktijd